

Research Article

Content Analysis of the Biannual Journal of Value and Behavioral Accounting (2016-2022)

Ali Tarkhorani¹, Seyyed Abbas Borhani², Mostafa Ezadpour³, Fatemeh Geramirad⁴

¹Ph.D. Student, Department of Accounting, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran.
tarkhoraniali@yahoo.com

²Assistant Professor, Department of Accounting, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran
(Corresponding author). s.borhani1352@gmail.com

³Assistant Professor, Department of Accounting, Faculty of Management, Qom University, Qom, Iran.
m.ezadpour@qom.ac.ir

⁴Ph.D. Student, Department of Accounting, Alzahra University, Tehran, Iran. f.geramirad@gmail.com

Abstract

Purpose: The purpose of the present research is to review content features of articles published in Issue 1 to 13 of the Biannual Journal of Value and Behavioral Accounting.

Method: This research is descriptive and it deals with content analysis of 136 papers published in 13 issues of the above mentioned journal from 2016 to 2020.

Findings: The results indicate that 384 authors had a role in writing articles of the journal among whom 76% were men and 24% were women. 97% of the papers were written jointly and 3% were written individually. The authors who were associate professors (28%) have written the most articles. With respect to author affiliation, Islamic Azad University (Science and Research Branch) was the most active university and then Tehran University and Azad University in Karaj were respectively in the next stage of article production. Mr. Bani Mahd and Ro'yaii have written the most articles. In terms of topic, 45% of the articles were about behavioral accounting, 29% were about morality in the accounting and auditing process, 21% about sustainable development, and 5% were about Islamic accounting and auditing. The most frequent key words include: accounting, social, moral, behavior, profession, accountability, and performance.

Keywords: Content Analysis, Bibliometrics, Journal of Value and Behavioral Accounting, Scientometrics, Scientific Journals, Accounting Journals.

<http://sebaajournal.qom-iau.ac.ir/>

Cite this article: Tarkhorani, A., Borhani, S.A. & Geramirad, F. (2023). Content Analysis of the Biannual Journal of Value and Behavioral Accounting (2016-2022). *Studies of ethics and behavior in accounting and auditing*, 3(1), p. 115-136.

Received: 2022/01/01 ; **Revised:** 2023/01/23 ; **Accepted:** 2023/02/03 ; **Published online:** 2023/02/10

Publisher: Qom Islamic Azad University

© the authors

بررسی جریان محتوایی دوفصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری (سال‌های ۱۳۹۵-۱۴۰۱)

علی طرخورانی^۱، سید عباس برهانی^۲، مصطفی ایزدپور^۳، فاطمه گرامی‌راد^۴

^۱ دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران. tarkhoraniali@yahoo.com

^۲ استادیار، گروه حسابداری، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران (نویسنده مسئول). s.borhani1352@gmail.com

^۳ استادیار، گروه حسابداری، دانشکده اقتصاد و مدیریت، دانشگاه قم، قم، ایران. m.ezadpour@qom.ac.ir

^۴ دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، دانشگاه الزهرا(س)، تهران، ایران. f.geramirad@gmail.com

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر بررسی ویژگی‌های محتوایی مقالات موجود در شماره‌های ۱ تا ۱۳ دوفصلنامه «حسابداری ارزشی و رفتاری» است.

روش: این پژوهش توصیفی بوده و در آن به تحلیل محتوای ۱۳۶ مقاله منتشرشده در ۱۳ شماره از نشریه مذکور بین سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۱ پرداخته شده است.

یافته‌ها: نتایج پژوهش حاکی از آن است که ۳۸۴ نفر در نوشتن مقالات نقش مجله مورد مطالعه نقش داشته‌اند که ۷۶ درصد آنان مرد و ۲۴ درصد زن بوده‌اند. ۹۷ درصد آثار حاصل کار گروهی و ۳ درصد حاصل کار انفرادی هستند. نویسندگان با رتبه علمی دانشیار (۲۸ درصد) بیشترین تعداد مقاله را تولید کرده‌اند. در بررسی وابستگی سازمانی نویسندگان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات فعال‌ترین دانشگاه و دانشگاه‌های تهران و آزاد اسلامی واحد کرج به ترتیب در رتبه‌های بعدی خلق آثار قرار دارند. آقایان بنی‌مهد و رؤیایی پرکارترین نویسندگان مقالات در این نشریه بوده‌اند. از نظر موضوعی ۴۵ درصد مقالات در حوزه حسابداری رفتاری، ۲۹ درصد مباحث اخلاق در حسابداری و حسابرسی، ۲۱ درصد حسابداری توسعه پایدار و ۵ درصد در حوزه حسابداری و حسابرسی اسلامی بوده و پرتکرارترین واژگان عبارتند از «حسابداری»، «اجتماعی»، «اخلاقی»، «رفتار»، «حرفه»، «پاسخگویی» و «عملکرد».

کلیدواژه‌ها: تحلیل محتوا، کتاب‌سنجی، نشریه حسابداری ارزشی و رفتاری، علم‌سنجی، نشریات علمی، نشریات حسابداری.

۱. مقدمه

امروزه، توسعه علمی نمونه‌ای از اقتدار ملی کشور و بستری برای توسعه در کلیه امور است. بالا بردن شناخت و معرفت جامعه در همه زمینه‌ها بیش از پیش نیازمند توسعه علمی است و برای تحقق توسعه علمی باید زمینه تولید علم را فراهم کرد. امروزه نقش تولید علم و انجام پژوهش از یک عامل فراینده رفاه فراتر رفته و به تنها راه باقی ماندن در عرصه حیات و حضوری مؤثر در دنیای پرتکاپوی تکنولوژی و پیشرفت مبدل شده است. به عبارت دیگر، پژوهش و تولید علم از نیازهای مسلم و اساسی هر جامعه‌ای می‌باشد (نوروززاده و رضایی، ۱۳۸۸).

تولید علم، فرآیندی است که در آن حداقل یکی از شاخص‌های زیر وجود داشته باشد: پژوهش‌های بنیادی، مقالات بکر، پژوهش‌های کاربردی، اختراع بین‌المللی، کتاب، کار گروهی علمی در سطح جهانی منتج به مقاله، مجلات نمایه شده در مراکز معتبر بین‌المللی، تولید آثار علمی و هنری منحصر به فرد، گزارش‌های علمی معتبر، کارآفرینی و نوآوری، آثار ادبی جهان، ایجاد بینش و بصیرت تازه و تولید نظریه، تولید تصمیم و الگو، حل مسئله با روش ضابطه‌مند و ترجیحاً تعمیم‌پذیر (ربانی خوراسگانی و همکاران، ۱۳۹۰).

از سوی دیگر، جدیدترین یافته‌های علمی بیشتر در مجلات علمی منتشر می‌شوند و این مجلات از منابع مهم اطلاعات علمی و فنی در جهان کنونی به‌شمار می‌آیند. لذا، بسیاری از مراکز و مجامع علمی و فرهنگی می‌کوشند مجله‌ای برای اشاعه اطلاعات مدنظر خود، یا مجرایی برای ارتباط با مخاطبان بالفعل و بالقوه خویش بیابند. به همین دلیل لازم است مقوله تولید علم و ارزیابی آن به وسیله تحقیقات علم‌سنجی، همیشه مورد توجه قرار گیرد (محمدی و همکاران، ۱۳۹۴).

به‌علاوه، مجله‌های علمی از منابع تولید علم و برقراری ارتباط میان پژوهشگران به‌شمار می‌روند. این نوع نشریه‌ها، مطالب بدیع یک دانش را منتقل و با روشی خاص، آن را بیان می‌کنند. یک مجله علمی واجد ویژگی‌هایی است که آن را از سایر منابع علمی مجزا می‌کند؛ انتشار آخرین دستاوردهای علمی تحت عنوان مقاله‌های علمی، سرعت انتشار بیشتر نسبت به کتب پایه، نظریه‌سازی و مخاطب محدود ولی خاص، از ویژگی‌های بارز این نوع نشریه‌ها و نشان‌دهنده جایگاه خاص آن‌ها در معرفی میزان رشد یک دانش خاص است (خادمی‌گراشی و همکاران، ۱۳۹۲).

بررسی و ارزیابی نشریات علمی براساس ملاک‌ها، معیارها و استانداردهای علمی یکی از فرایندهای رایجی است که از سوی پژوهشگران برای انواع مجلات در سراسر دنیا انجام می‌شود (نوبخت و نوبخت، ۱۴۰۰). برای ارزیابی مجله‌های علمی روش‌های متعددی مطرح شده است. به عنوان مثال اسوینسون تحلیل استنادی را ابزاری مناسب برای ارزیابی نشریه‌ها می‌داند. علاوه‌بر

تحلیل استنادی، روند توسعه دانش در یک حوزه تخصصی را می‌توان به کمک ابزارهایی نظیر تحلیل محتوا سنجید. تحلیل محتوا از روش‌های عمده مشاهده اسنادی است که به وسیله آن می‌توان متون، اسناد و مدارک و در واقع هر نوع سند ثبت و مطالب ضبط شده‌ای را خواه مربوط به گذشته و خواه مربوط به زمان حال، مورد ارزیابی و تحلیل منظم، دقیق و از همه مهم‌تر با درجات بالایی از پایایی قرار داد (قاندی و گلشنی، ۱۳۹۵).

تحلیل محتوا به دلیل دارا بودن ویژگی‌ها و مزایایی همچون انعطاف‌پذیری و انطباق‌پذیری در برابر فرایندهای کمی و کیفی، قابلیت کشف نشانه‌ها و ارزش‌های تاریخی-فرهنگی از بطن و متن نگاشته‌های پیشین و قابلیت تجزیه و تحلیل ضمنی کنش‌ها و واکنش‌ها، در حوزه‌های گوناگون کاربرد داشته و در راستای یافتن چگونگی پیوند میان ایده‌ها، زبان و محتوای آن‌ها، شناسایی و تعیین اهداف و مقاصد عینی و ضمنی، گرایش‌های فردی، گروهی و سازمانی، قابلیت به‌کارگیری و ایفای نقش دارد (اسدی و همکاران، ۱۳۹۲).

تحلیل محتوا در بردارنده نتایج مفید و مربوط در خصوص وضعیت فعلی تحقیقات، کمیّت و کیفیت مقالات و میزان ارزش و اعتبار نشریات و همچنین راهگشایی برای انجام تحقیقات آتی می‌باشد (سلک و بزرگی، ۱۳۸۹).

در این راستا، پژوهش درصدد است تا با تحلیل محتوای مقالات دوفصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری نشان دهد که وضعیت مقالات منتشر شده در این نشریه از نظر موضوعی، رتبه علمی نویسندگان، جنسیت و وابستگی سازمانی نویسندگان و... چگونه است.

به‌طور کلی هدف اصلی پژوهش حاضر، شناخت ویژگی‌های محتوایی مقاله‌های نشریه «حسابداری ارزشی و رفتاری» است، که از موارد زیر می‌توان به عنوان اهداف فرعی این پژوهش یاد کرد:

۱. تعیین تعداد کل مقالات منتشر شده،
۲. بررسی جنسیت، سطح علمی و وابستگی سازمانی نویسندگان مقالات،
۳. تعیین نویسندگان پرتولید مقالات،
۴. تعیین گرایش موضوعی مقالات،
۵. تعیین میزان مشارکت علمی میان نویسندگان مقالات،
۶. تعیین روش‌های تحقیق به کار رفته در مقالات،
۷. تعیین وضعیت مقالات از نظر تعداد منابع فارسی و انگلیسی،
۸. تعیین پرتکرارترین واژگان در عناوین و کلیدواژه‌های مقالات.

لازم به ذکر است که دوفصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری وابسته به دانشگاه خوارزمی، در جهت اجرایی نمودن مفاد بیانیه پایانی نخستین همایش ملی حسابداری ارزشی (بهمن ۱۳۹۱) و به منظور نشر یافته‌های تحقیقاتی و نظریه‌های جدید در رابطه با موضوعات مربوط به حسابداری ارزشی و رفتاری در سال ۱۳۹۵ راه‌اندازی شده است. با گذشت ۷ سال از فعالیت این نشریه، ارزیابی فعالیت‌های انجام شده آن ضروری است. تحلیل محتوای این نشریه می‌تواند تصویری عینی از شرایط موجود آن را ارائه دهد. همچنین بیانگر گرایش‌های موضوعی و کاستی‌های احتمالی موجود در مقالات این نشریه است. این پژوهش می‌تواند، گرایش‌ها، اولویت‌ها و نیازهای پژوهشی آتی نشریه را مشخص کرده و منجر به برنامه‌ریزی بهینه در راستای کاهش نقاط ضعف و افزایش و تحکیم نقاط قوت و متعاقباً پیشرفت و بهبود کیفی این نشریه شود.

در ادامه مبانی نظری و پیشینه پژوهش ارائه می‌شود. پس از آن نیز روش پژوهش، یافته‌ها و در انتها بحث، نتیجه‌گیری و محدودیت‌های پژوهش بیان می‌گردد.

۲. مبانی نظری و پیشینه پژوهش

رشد روزافزون انتشارات علمی در چند قرن اخیر، به‌کارگیری روش‌ها، فنون و رویکردهایی را برای بررسی روند رشد و توسعه علمی اجتناب‌ناپذیر ساخته است. با رواج روش‌شناسی اثبات‌گرایی، رویکرد کمی برای سنجیدن میزان تولید اطلاعات علمی در حیطه‌های گوناگون علم مطرح شد و مباحثی مانند علم‌سنجی مورد توجه قرار گرفت (زندوی‌روان و همکاران، ۱۳۹۶). علم‌سنجی حوزه‌ای میان‌رشته‌ای است که به دلیل گستردگی دامنه خود، طیف وسیعی از موضوعات را بررسی می‌کند و به عنوان یکی از کارآمدترین روش‌های بررسی کلی پژوهش‌های علمی مطرح است (حمیدی‌پور و سعادت‌نیراد، ۱۳۹۷).

علم‌سنجی یک حوزه پژوهشی است که به بررسی علمی اطلاعات مربوط به مطالعات و پژوهش‌های یک موضوع یا یک نشریه، از طریق بررسی کیفی مقاله‌های منتشر شده در آن حوزه می‌پردازد و اغلب از اطلاعات کتاب‌سنجی پژوهش‌های منتشر شده نیز بهره می‌برد (عرفان‌منش و مروتی‌اردکانی، ۱۳۹۵). با استفاده از رویکرد علم‌شناسی در بررسی و مطالعه یک نشریه، می‌توان تغییرات آن نشریه را در گذر زمان، براساس پژوهشگران آن حوزه، ارتباط با سایر علوم و موضوعات و محورهای پژوهش شده، شناسایی و تحلیل کرد. ارزش روش یاد شده در این است که بدون سوگیری می‌توان موضوع و نویسندگان هر مقاله را با استفاده از آن بررسی کرد (نی، ۲۰۱۷).

یکی از روش‌های علم‌سنجی، تحلیل محتوا می‌باشد. تحلیل محتوا عبارت است از یک شیوه

پژوهشی که برای تشریح عینی، نظام‌مند و کمی محتوای آشکار پیام‌های ارتباطی و برای توصیف طیف وسیعی از متون به کار می‌رود. تحلیل محتوا یکی از روش‌های مهم و پرکاربرد پژوهش است. این روش از آن جهت بر دیگر روش‌ها برتری دارد که نیاز به تولید اطلاعات نیست، بلکه اطلاعات موردنیاز آن موجود بوده و فقط باید تحلیل شود و نتیجه‌گیری لازم به عمل آید (محمدی و همکاران، ۱۳۹۶). تحلیل محتوا روشی استاندارد است که برای مطالعه و شناسایی ویژگی‌های اطلاعات ثبت شده مانند مجلات، کتاب‌ها و وبسایت‌ها به کار می‌رود و پژوهشگر را قادر می‌سازد که حجم زیادی از اطلاعات را با هدف بررسی روند موضوعی و محتوایی منابع، به آسانی به صورت سازمان‌یافته درآورد (قاضی میرسعید و همکاران، ۱۳۹۴).

۳. پیشینه پژوهش

شیلدز (۱۹۹۷)، در تحقیقی با عنوان «تحقیقات حسابداری مدیریت در آمریکایی شمالی در دهه ۱۹۹۰»، مطالعات حسابداری مدیریت منتشر شده در ۶ نشریه برجسته را براساس عنوان، محیط، نظریه و روش تحقیق طبقه‌بندی کرد. طبق یافته‌های این پژوهش، اقتصاد، زیربنایی‌ترین پیش‌زمینه نظری در مطالعات حسابداری مدیریت بوده است. شایع‌ترین محیط پژوهش یک صنعت یا یک فعالیت واحد (اغلب کارخانه) بوده و بیشترین روش تحقیق مورد استفاده، روش تحقیق تحلیلی است.

باریک و همکاران (۲۰۱۷)، در پژوهشی با عنوان «رتبه‌بندی مجله‌های حسابداری براساس محورهای موضوعی و روش‌شناسی»، فصلنامه‌های حسابداری را با دسته‌بندی محورهای موضوعی شامل مالی، حسابرسی، مدیریتی، مالیاتی و غیره و روش تحقیق‌هایی شامل تحلیلی، آرشویی، تجربی و غیره رتبه‌بندی کردند. نتایج این پژوهش نشان داد که بیشترین پذیرش و چاپ مقاله‌ها در برترین مجلات در حوزه مالی و از لحاظ روش تحقیق، آرشویی و نیز تحلیلی بوده است.

گافی و هارپ (۲۰۱۷)، در تحقیقی با عنوان «مجله پژوهش در حسابداری مدیریت: تحلیل محتوا و تحلیل استنادی ۲۵ سال نخست»، به تحلیل محتوای توصیفی و تحلیل استنادی مجله پژوهش در حسابداری مدیریت بین سال‌های ۱۹۸۹ تا ۲۰۱۳ پرداختند. در این پژوهش، مقالات منتشرشده در نشریه مذکور براساس روش تحقیق، موضوع، تئوری و اطلاعات موجود در محتوای نشریه برای شناسایی روند بالقوه آن طی زمان طبقه‌بندی شدند. نتایج نشان داد روش‌های پژوهشی نظیر پیمایشی، مروری و میدانی در این مجله به مرور زمان کاهش یافته است، در عین حال این روش‌ها، روش‌های پژوهشی هستند که براساس استنادهای جمع‌آوری شده، بیشترین تأثیر را دارند.

نمازی و تاک (۲۰۲۲)، در پژوهشی به تحلیل حسابداری اسناد به جای مانده از هخامنشیان پرداختند. در این تحقیق با استفاده از تکنیک‌های تحلیل محتوا، به بررسی لوح‌های گلی حسابداری یافت شده در بقایای تخت جمشید پرداخته شده است. قدمت این الواح به سال سیزدهم تا بیست و هشتم (۵۰۹ تا ۴۹۴ ق.م.) حکومت داریوش بزرگ در امپراتوری هخامنشی برمی‌گردد. یافته‌ها توسعه یک سیستم حسابداری دقیق را نشان می‌دهد که نشان‌دهنده دوگانگی فیزیکی و همچنین دوگانگی اجتماعی است. استفاده از نشانه‌ها برای ثبت، طبقه‌بندی و تجزیه و تحلیل حساب‌ها، ایجاد کنترل و پاسخگویی و تخصیص منابع نشان می‌دهد که سیستم‌های امروزی ما مبتنی بر انتقال دانش در دوره‌های قبلی هستند.

رهنمای رودپشتی و همکاران (۱۳۹۱)، در پژوهشی به تحلیل محتوای نشریات دارای رتبه علمی - پژوهشی رشته حسابداری در ایران پرداختند. جامعه آماری شامل بررسی ۱۱۵۴ عنوان مقاله منتشر شده در ۱۱ فصلنامه دارای رتبه علمی - پژوهشی در رشته حسابداری و روش پژوهش با استفاده از تکنیک تحلیل محتوا، از نوع کمی بوده است. بررسی مقالات نشان می‌دهد که گرایشات موضوعی مقالات منتشر شده در نشریات مورد بررسی شامل حسابداری مالی، حسابداری مدیریت، حسابرسی، مالی، مدیریت و حسابداری دولتی در طول مدت انتشار این نشریات طی سال‌های ۱۳۷۱ تا ۱۳۹۰ بوده است. نتایج بررسی‌ها نشان داد که براساس عنوان مقالات، بیشترین درصد انتشار، موضوع حسابداری مالی با ۲۹ درصد و پس از آن مقالات با موضوع مالی با ۲۴ درصد است. ۲۲ درصد مقالات منتشر شده با موضوع حسابداری مدیریت، ۱۴ درصد با موضوع حسابرسی، ۶ درصد مدیریت و تنها ۵ درصد مقالات با موضوع حسابداری دولتی بودند.

گرامی‌راد و همکاران (۱۳۹۳)، در تحقیقی با عنوان «تحلیل محتوای مقاله‌های مجلات علمی - پژوهشی حسابداری و مالی منتشره بین سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۲»، نشان دادند که در سال‌های مورد بررسی، ۷۱۲۷ مقاله در مجلات مذکور به چاپ رسیده‌اند که در سال‌های اولیه رشد دو برابری و سه برابری داشته و در سال‌های بعدی روندی صعودی را نشان می‌دهد. ۱۳۱۷ نویسنده در تولید این مقالات شرکت داشته‌اند که ۱۸۳۲ نفر از آنان را مردان و ۲۰۳ نفر آنها را زنان تشکیل داده‌اند. فارغ‌التحصیلان با مدرک دکتری ۲۳ درصد و فارغ‌التحصیلان کارشناسی ارشد ۸۳ درصد آثار را منتشر کرده‌اند. از نظر رتبه علمی، استادیاران ۸۷ درصد و دانشیاران ۷۱ درصد آثار را منتشر کرده‌اند. مربیان و استادان در رتبه‌های بعدی قرار دارند. ۱ درصد مقالات تک‌نویسنده‌ای و ۳۸ درصد حاصل کارگروهی بودند. در بین دانشگاه‌ها، دانشگاه آزاد اسلامی با ۲۱۷ مقاله در رتبه اول و دانشگاه تهران با ۷۱۲ مقاله در رتبه دوم قرار گرفت. همچنین رهنمای رودپشتی، رحمانی و کردستانی پرکارترین

نویسندگان، بودند. این در حالی است که ۷۱۳۳ نفر (۲۲ درصد) محققان، سالی یک مقاله هم منتشر نکرده‌اند. از نظر گرایش موضوعی مقالات، بیش از نیمی از آثار منتشره (۲۸ درصد) در حوزه حسابداری مالی بوده و علوم مالی با ۱۱ درصد و حسابرسی با ۳ درصد در رتبه‌های دوم و سوم قرار گرفتند.

رهنمای رودپشتی و همکاران (۱۳۹۳)، در تحلیل محتوای نشریات علوم مالی دارای رتبه علمی- پژوهشی ایران و مقایسه با نشریه *finance* آمریکا، نشان دادند که براساس عنوان مقالات در ایران، بیشترین درصد انتشار با ۳۴ درصد، مربوط به مقالات با موضوع مدیریت مالی، و کمترین میزان انتشار (۰/۰۳ درصد) مربوط به مقالات با موضوع حسابداری مدیریت بوده است. در نشریه *finance* نیز نتایج بررسی‌ها نشان می‌دهد که بیشترین درصد انتشار با ۲۸ درصد مربوط به مقالات با موضوع مدیریت مالی، بوده است. بر این اساس روند پرداختن به موضوع مدیریت مالی در مجلات تخصصی علوم مالی ایران و آمریکا در صدر مقالات منتشره در این نشریات قرار دارد. اما در کنار آن تنوع انتخاب مقالات در مجلات تخصصی حوزه مالی نیز قابل مشاهده است.

نتایج پژوهش ساعی و همکاران (۱۳۹۴)، با عنوان «بررسی و تحلیل محتوای تحقیقات علمی- پژوهشی حسابرسی در دو دهه اخیر، نشان داد که در برخی از طبقه‌ها پژوهشی صورت نگرفته است و تنوع در طبقه‌های فرعی حوزه‌های یادشده نیز چشمگیر نیست. به لحاظ تنوع مطالعات، پژوهش لسیج و وچلر نسبت به مطالعات داخلی از تنوع بیشتری برخوردار است و دوره ۱۳۹۱-۱۳۸۸ به لحاظ کارکرد موضوعی، شباهت بسیاری به دوره مدرن اشاره شده در پژوهش لسیج و وچلر دارد. عمده پژوهش‌ها روی نمونه نسبتاً کوچکی اجرا شده‌اند و روش پژوهش به کاربرده شده از تنوع خاصی برخوردار نیست.

نمازی و رجب دری (۱۳۹۷)، در تحقیقی به بررسی اخلاق حرفه‌ای حسابرسی در ایران با استفاده از تکنیک تحلیل محتوا پرداختند. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه مقاله‌های مرتبط منتشرشده در نشریه‌های پژوهشی و غیرپژوهشی و غیرحسابداری کشور از زمان شروع کار آن‌ها تا انتهای تابستان سال ۱۳۹۵ بود. در ابتدا با رویکرد آرشیمی مقاله‌های مربوطه تهیه و سپس با رویکرد تحلیل محتوا و استفاده از سازه‌های چهارگانه الگوی توسعه پایدار اخلاق حرفه‌ای حسابداری، اولویت پژوهشگران شناسایی شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که در زمینه اخلاق حرفه‌ای حسابرسی تا انتهای شهریور ۱۳۹۵، تنها ۴۰ مقاله در نشریه‌های داخلی منتشرشده است که ۱۲ مقاله در نشریه‌های علمی- پژوهشی حسابداری و مالی منتشر شده‌اند. تحلیل محتوای مقاله‌ها نیز نشان داد که ۲۰ مقاله در سازه اخلاق فردی، ۱۳ مقاله در سازه اخلاق اجتماعی و ۷ مقاله نیز در سازه اخلاق

اقتصادی- سازمانی قرار دارند. در سازه اخلاق زیست محیطی نیز تاکنون مقاله مرتبط با حسابرسی منتشر نشده است.

خاشعی ورنامخواستی و همکاران (۱۳۹۸)، نیز در پژوهشی به تحلیل محتوای مقالات فصلنامه مطالعات مدیریت (بهبود و تحول) طی دوره ۷ ساله ۱۳۹۶-۱۳۹۰ پرداختند. نتایج موضوعی به دست آمده نشان داد که مقالات در ۱۳ موضوع کلی و ۵۵ زیرموضوع قابل دسته‌بندی می‌باشند که از این میان، موضوع رفتار سازمانی با ۴۱/۲۰ درصد دارای بیشترین گرایش موضوعی مورد استفاده در این مقالات بوده است. همچنین میزان مشارکت پژوهشگران خوب ارزیابی شد، به گونه‌ای که ۴۱۷ نفر محقق در نگارش ۱۶۳ مقاله مشارکت داشته‌اند و در این میان مشارکت دانشگاه‌های تهران بیشتر بوده است. بررسی روش‌های پژوهشی نیز نشان داد که مقالات توصیفی- کاربردی، روش تحقیق کمی و ابزار پرسشنامه از تکنیک‌های پراستقبال پژوهشگران این حوزه بوده‌اند.

وقفی و همکاران (۱۳۹۹)، در تحقیقی به تحلیل محتوای مقالات دوفصلنامه حسابداری دولتی از ابتدای انتشار تا پایان سال ۱۳۹۸ پرداختند. یافته‌ها نشان داد که درصد تولید مقالات در پاییز و زمستان بیشتر از بهار و تابستان بوده است، مشارکت مردان به شکل چشم‌گیری بیشتر از زنان بوده، و استادیاران و محققان با مدرک تحصیلی دکتری بیشترین مشارکت را در تولید مقالات داشته‌اند. در تولید مقالات تمایل به مشارکت گروهی بیشتر بوده و دانشگاه آزاد اسلامی و پیام نور بیشترین مشارکت را در تولید مقالات داشته‌اند. بالاترین درصد گرایشات موضوعی، حسابداری تعهدی بوده و نویسندگان از روش تحقیق کیفی و منابع انگلیسی بیشتر استفاده کرده‌اند.

سلیمانی امیری و همکاران (۱۳۹۹)، در پژوهشی به تحلیل محتوای نشریه علمی-پژوهشی «پژوهش‌های تجربی حسابداری» طی سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۷ پرداختند. روش تحقیق مورد استفاده در این پژوهش تحلیل محتوا و جامعه آماری آن ۲۴۳ مقاله منتشر شده در ۲۶ شماره بین سال‌های ۱۳۹۰-۱۳۹۷ بوده است. یافته‌های پژوهش نشان داد که ۶۰۷ محقق در نوشتن مقالات نقش داشته‌اند. ۷۴ درصد از نویسندگان را مردان و ۲۶ درصد را زنان تشکیل داده‌اند. ۲۳۶ اثر حاصل کار گروهی و ۴ درصد حاصل کار انفرادی است. ۲۷ درصد از نویسندگان استادیار، ۱۵ درصد دانشیار، ۱۳ درصد دانشجوی دکتری، ۵ درصد استاد تمام می‌باشند و مابقی سطوح علمی پایین‌تری دارند. بررسی وابستگی سازمانی نویسندگان نشان داد که ۱۶ درصد مقالات حاصل تلاش پژوهشگران دانشگاه الزهراء(س) است و دانشگاه‌های علامه طباطبایی، شیراز، تهران و مازندران به ترتیب در رده‌های بعدی خلق آثار قرار دارند. از نظر موضوعی ۵۸ درصد مقالات در حوزه حسابداری مالی، ۱۲ درصد حسابداری مدیریت، ۱۱ درصد حسابرسی، ۸ درصد حاکمیت شرکتی و ۲ درصد در حوزه

مالیات بوده است.

نوبخت (۱۳۹۹)، در تحقیقی به مطالعه علم‌سنجی تولیدات علمی فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی پرداخت. این مطالعه از نوع علم‌سنجی بوده و با استفاده از روش تحلیل محتوای کمی انجام شده است. داده‌های پژوهش نیز با بکارگیری ابزار سیاهه واری گردآوری و با استفاده از نرم‌افزار اکسل مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفته‌اند. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که در ۵۶۳ عنوان مقاله چاپ شده در طی این سال‌ها، ۱۲۲۲ نویسنده مشارکت داشته‌اند که از این تعداد، ۱۰۳۹ نفر را مردان و ۱۸۳ نفر را زنان تشکیل داده‌اند. در عین حال ۸ درصد مقالات تک‌نویسنده‌ای و ۹۲ درصد حاصل کارگروهی بوده است. از نظر سطح تحصیلی و مرتبه علمی نیز، استادیاران با ۴۱ درصد و دانشیاران با ۱۶ درصد، در صدر نگاره نویسندگان قرار دارند. در بین دانشگاه‌ها و موسسات آموزشی، دانشگاه تهران با ۱۱۴ عنوان مقاله در رتبه اول و دانشگاه شیراز با ۳۴ عنوان مقاله در رتبه دوم قرار گرفته است. از نظر گرایش موضوعی، ۷۲ درصد از آثار منتشر شده در حوزه حسابداری مالی بوده و حسابرسی با ۱۳ درصد در رتبه بعدی قرار گرفته است. همچنین، از مجموع ۱۲۶۹۸ منبع مورد استناد در مقالات، ۷۴ درصد منابع به زبان انگلیسی و ۲۶ درصد به زبان فارسی بوده است.

نوبخت (۱۴۰۰)، در پژوهشی به تحلیل محتوای مقالات علمی حوزه موضوعی مالیات در ایران پرداخت. این پژوهش توصیفی تحلیلی، کاربردی بوده و با رویکرد کمی، تمامی ۶۳ عنوان مجله علمی رشته‌های آموزشی اقتصاد، حسابداری و مالی که اقدام به انتشار مقاله در این زمینه نموده‌اند را بررسی کرده است. یافته‌ها حاکی از آن بود که در طی دوره مورد بررسی، با مشارکت ۱۱۴۸ نویسنده، ۴۷۸ عنوان مقاله در حوزه مالیات منتشر شده است. کارشناسان ارشد با مشارکت در انتشار ۴۱۹ عنوان مقاله، در صدر جدول نویسندگان قرار داشتند. در بین دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی، دانشگاه تهران به همراه دانشگاه علامه طباطبایی، با انتشار ۳۴ عنوان مقاله در رتبه نخست قرار گرفته‌اند. از نظر گرایش موضوعی، ۱۲/۵ درصد از آثار منتشرشده در حوزه اثربخشی و کارایی مالیات بوده و اجتناب مالیاتی با ۹/۶ درصد در رده بعدی قرار دارد. از مجموع ۱۲۸۲۲ منبع مورد استناد در مقالات نیز، ۵۸ درصد منابع به زبان انگلیسی و ۴۲ درصد به زبان فارسی بوده است.

بیگ‌پناه و همکاران (۱۴۰۱)، در پژوهشی به بررسی پاسخگویی مؤسسه‌های حسابرسی با رویکرد تحلیل محتوا پرداختند. در این پژوهش ۹۹ مقاله تحلیل شد و ۲۳ خبره که به روش گلوله برفی انتخاب شدند، شاخص‌های استخراج‌شده را رتبه‌بندی کردند که در نهایت با توجه به دیدگاه خبرگان، مقوله‌های استخراجی با استفاده از روش کمی آنتروپی شانون اولویت‌بندی شد. از دیدگاه

خبرگان پژوهش، به ترتیب الزام قانون به پاسخگویی مؤسسه‌ها، وجود انجمن‌های حرفه‌ای فعال، نیاز ذی‌نفعان به پاسخگویی مؤسسه‌ها، کمیته حسابرسی فعال، توجه جامعه به فعالیت حسابرسان، تمایل شخصی شرکا به افشای اطلاعات داخلی مؤسسه، پر محتوا بودن گزارش حسابرس، علامت‌دهی به ذی‌نفعان و اخلاق‌مداری مؤسسه حسابرسی، مؤسسه‌های حسابرسی را به سمت پاسخگویی سوق می‌دهد و به ترتیب افزایش انتظارات ذی‌نفعان از مؤسسه‌های حسابرسی، هزینه‌های غیرمستقیم و مستقیم افشای اطلاعات، مانعی برای حرکت مؤسسه‌های حسابرسی به سمت پاسخگویی است. همچنین از دیدگاه خبرگان، افشای اطلاعات در رابطه با سیستم کنترل کیفی مؤسسه، تکنولوژی مورد استفاده حسابرسان، مالکیت و ساختار قانونی مؤسسه، نظام حاکمیتی مؤسسه‌ها، سیاست‌های استقلال مؤسسه، وضعیت و عملکرد مالی مؤسسه، آموزش حرفه‌ای مستمر کارکنان و همکاری‌های بین‌المللی مؤسسه، به ترتیب برای ذی‌نفعان پاسخگویی مؤسسه‌های حسابرسی حائز اهمیت است.

۴. سؤالات پژوهش

- باتوجه به مطالب ذکر شده و هدف اصلی پژوهش که شناخت ویژگی‌های محتوایی مقالات دوفصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری می‌باشد، سؤالات زیر مطرح می‌گردد:
۱. میزان مقالات منتشرشده در دوره زمانی مورد بررسی چگونه بوده است؟
  ۲. توزیع فراوانی مقالات براساس جنسیت نگارندگان مقالات به چه صورت است؟
  ۳. توزیع فراوانی سطوح علمی نگارندگان مقالات به چه صورت است؟
  ۴. توزیع فراوانی وابستگی سازمانی نگارندگان مقالات به چه صورت است؟
  ۵. نویسندگان پرتولید دوفصلنامه حسابداری ارزشی رفتاری چه کسانی هستند؟
  ۶. طبقه‌بندی موضوعی مقالات به چه شکل است؟
  ۷. میزان مشارکت علمی میان نویسندگان به چه صورت است؟
  ۸. روش تحقیق‌های به کار رفته در مقالات کدامند؟
  ۹. وضعیت مقالات از نظر تعداد منابع فارسی و انگلیسی مورد استفاده در بازه زمانی موردنظر چگونه است؟
  ۱۰. پرتکرارترین واژگان در عناوین و کلیدواژه‌های مقالات مورد بررسی کدامند؟

۵. روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع تحقیقات کیفی و توصیفی بوده و با استفاده از داده‌های موجود در «دوفصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری» انجام شده است. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از

تکنیک تحلیل محتوا به عنوان روش اصلی پژوهش استفاده شده است. تحلیل محتوا یکی از انواع روش‌های تحقیق است که به منظور تجزیه و تحلیل نظام‌مند ارتباطات میان منابع موجود، مورد استفاده قرار می‌گیرد. بسیاری از محققین، این روش را برای بررسی روند تولیدات علمی و شناسایی الگوهای توسعه در مفاهیم و موضوعات خاص به کار گرفته‌اند (لو و نیال، ۲۰۰۹). جامعه مورد بررسی در این پژوهش، کلیه مقالات منتشرشده در دوفصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری از ابتدا تا نیمه سال ۱۴۰۱ می‌باشند که جمعاً شامل ۱۳۶ عنوان مقاله هستند. در پژوهش حاضر با مراجعه به تک‌تک شماره‌ها و محتویات مقالات، اطلاعات لازم مانند نوع مقاله، جنسیت نویسندگان، وابستگی سازمانی، گرایش موضوعی و... جمع‌آوری و به کمک نرم‌افزار اکسل تحلیل گردید. جهت تعیین پرتکرارترین واژگان در عناوین و کلیدواژه‌های مقالات مورد بررسی، از نرم‌افزار Nvivo استفاده شد.

۶. یافته‌های پژوهش

در این بخش سؤالات پژوهش براساس تجزیه و تحلیل داده‌ها پاسخ داده می‌شود:

۱. میزان مقالات منتشرشده در دوره زمانی مورد بررسی چگونه بوده است؟

با بررسی ۱۳ شماره دوفصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری طی سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۱، مشخص شد که در طول این ۷ سال، ۱۳۶ مقاله (میانگین ۱۹/۴۲ مقاله در هر سال) منتشر شده است.

جدول ۱- میزان مقالات منتشرشده

سال	تعداد شماره منتشرشده	تعداد مقاله منتشرشده	درصد
۱۳۹۵	۲	۱۶	۱۱/۷۶
۱۳۹۶	۲	۱۸	۱۳/۲۴
۱۳۹۷	۲	۱۸	۱۳/۲۴
۱۳۹۸	۲	۲۴	۱۷/۶۵
۱۳۹۹	۲	۲۴	۱۷/۶۵
۱۴۰۰	۲	۲۴	۱۷/۶۵
۱۴۰۱	۱	۱۲	۸/۸۲
جمع	۱۳	۱۳۶	۱۰۰

همان‌گونه که در جدول شماره (۱) مشاهده می‌شود، بیشترین تعداد مقاله منتشرشده در سال‌های ۱۳۹۸، ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ بوده است و به نظر می‌رسد سیاست نشریه از سال ۱۳۹۸ به بعد، در راستای چاپ ۲۴ مقاله در هر سال می‌باشد. به استثنای سال ۱۴۰۱ که هنوز شماره دوم آن به چاپ نرسیده است، کمترین میزان انتشار برای سال ۱۳۹۵ می‌باشد.

۲. توزیع فراوانی مقالات براساس جنسیت نگارندگان مقالات به چه صورت است؟ همانطور که داده‌های جدول شماره (۲) نشان می‌دهد، حدود ۷۶ درصد نویسندگان را مردان و حدود ۲۴ درصد نویسندگان را زنان تشکیل می‌دهند.

جدول ۲- جنسیت نویسندگان

جنسیت	تعداد	درصد
زن	۹۱	۲۳/۶۹
مرد	۲۹۳	۷۶/۳۰
جمع	۳۸۴	۱۰۰

۳. توزیع فراوانی سطوح علمی نگارندگان مقالات به چه صورت است؟ بدون شک یکی از موارد اثرگذار در غنای مقالات منتشرشده در یک نشریه، سطح علمی و میزان تحصیلات نویسندگان مقالات است. همان‌گونه که در جدول شماره (۳) مشاهده می‌شود، دانشیاران با ۱۰۸ مقاله بیشترین سهم را در نگارش مقالات دارند و استادیاران و دانشجویان دکتری در رده‌های بعدی قرار دارند.

جدول ۳- سطح علمی نویسندگان

سطح علمی	تعداد مقاله	درصد
استاد	۴۲	۱۰/۹۳
دانشیار	۱۰۸	۲۸/۱۲
استادیار	۹۶	۲۵
مربی	۴	۱/۰۴
دکتری	۷	۱/۸۲
دانشجوی دکتری	۹۰	۲۳/۴۳
کارشناسی ارشد	۲۱	۵/۴۶
دانشجوی کارشناسی ارشد و سایر	۱۶	۴/۱۶
جمع	۳۸۴	۱۰۰

۴. توزیع فراوانی وابستگی سازمانی نگارندگان مقالات به چه صورت است؟ همانطور که در جدول شماره (۴) آمده است، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات با ۱۹ مقاله، رتبه نخست را در بین سایر دانشگاه‌ها به خود اختصاص داده است. پس از آن دانشگاه‌های تهران و آزاد اسلامی واحد کرج به ترتیب با ۱۱ و ۱۰ مقاله در رده‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

جدول ۴- وابستگی سازمانی نویسندگان

وابستگی سازمانی	تعداد مقاله	درصد
دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات	۱۹	۹/۱۳
دانشگاه تهران	۱۱	۵/۲۸
دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج	۱۰	۴/۸۰
دانشگاه شیراز	۹	۴/۳۲
دانشگاه فردوسی مشهد	۸	۳/۸۴
دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین	۸	۳/۸۴
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی	۷	۳/۳۶
دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود	۷	۳/۳۶
دانشگاه اصفهان	۶	۲/۸۸
دانشگاه الزهراء(س)	۶	۲/۸۸
دانشگاه تربیت مدرس تهران	۶	۲/۸۸
دانشگاه آزاد اسلامی واحد تبریز	۵	۲/۴۰
دانشگاه خوارزمی	۵	۲/۴۰
دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان	۵	۲/۴۰
دانشگاه علامه طباطبایی	۵	۲/۴۰
دانشگاه مازندران	۵	۲/۴۰
سایر	۸۶	۴۱/۳۴
جمع	۲۰۸	۱۰۰

۵. نویسندگان پرتولید دوفصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری چه کسانی هستند؟
جدول شماره (۵) دربردارنده نام نویسندگانی است که حداقل ۴ مقاله در طی دوره مورد بررسی منتشر کرده باشند. یافته‌ها نشان می‌دهد که آقای بهمن بنی مهد از دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج و آقای رمضانعلی رؤیایی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات با ۶ اثر (حدود ۱/۵۶ درصد)، پرتولیدترین نویسندگان این نشریه بوده‌اند.

جدول ۵- میزان مشارکت پرتولیدترین نویسندگان مقالات

نام نویسنده	وابستگی سازمانی	تعداد مقاله	درصد
بهمن بنی مهد	دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج	۶	۱/۵۶
رمضانعلی رویایی	دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات	۶	۱/۵۶
رضوان حجازی	دانشگاه الزهراء(س)	۵	۱/۳۰
فرزین رضایی	دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین	۵	۱/۳۰

نام نویسنده	وابستگی سازمانی	تعداد مقاله	درصد
هاشم نیکومرام	دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات	۵	۱/۳۰
جعفر باباجانی	دانشگاه علامه طباطبایی	۴	۱/۰۴
قدرت‌الله طالب‌نیا	دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات	۴	۱/۰۴
حسین فخاری	دانشگاه مازندران	۴	۱/۰۴
سایر		۳۴۵	۸۹/۸۴
جمع		۳۸۴	۱۰۰

۶. طبقه‌بندی موضوعی مقالات به چه شکل است؟

در راستای پاسخ به این سؤال، به بخش هدف و چشم‌انداز وبگاه نشریه مراجعه شد. مطابق دسته‌بندی معرفی شده در این بخش، ۴ موضوع اصلی، یعنی حسابداری توسعه پایدار، حسابداری و حسابرسی اسلامی، مباحث اخلاقی در حسابداری و حسابرسی و حسابداری رفتاری، شناسایی شدند. همانگونه که در جدول شماره (۶) مشاهده می‌شود، پژوهش‌های حوزه حسابداری رفتاری بیشتر از سایر موضوعات مورد توجه نویسندگان مقالات بوده است (حدود ۴۵ درصد) و مباحث اخلاقی در حسابداری و حسابرسی و حسابداری توسعه پایدار به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

جدول ۶- توزیع فراوانی طبقه‌بندی موضوعی مقالات

موضوع (حوزه)	تعداد مقاله	درصد
حسابداری رفتاری	۶۲	۴۵/۵۸
مباحث اخلاقی در حسابداری و حسابرسی	۳۹	۲۸/۶۷
حسابداری توسعه پایدار	۲۸	۲۰/۵۸
حسابداری و حسابرسی اسلامی	۷	۵/۱۴
جمع	۱۳۶	۱۰۰

۷. میزان مشارکت علمی میان نویسندگان به چه صورت است؟

یافته‌های جدول شماره (۷) نشان می‌دهد که مقالات سه نویسنده‌ای با حدود ۴۱ درصد میزان کل مقالات، بیشترین فراوانی را دارند. پس از آن مقالات دو نویسنده‌ای و سپس مقالات چهار نویسنده‌ای بیشترین سهم را دارند.

جدول ۷- میزان مشارکت علمی میان نویسندگان

تعداد نویسندگان	تعداد مقاله	درصد
۱	۴	۲/۹۴
۲	۴۶	۳۳/۸۲

۴۱/۱۷	۵۶	۳
۲۲/۰۵	۳۰	۴
۱۰۰	۱۳۶	جمع

۸. روش تحقیق‌های به کار رفته در مقالات کدامند؟

با توجه به یافته‌های جدول شماره (۸)، روش تحقیق‌هایی که با استفاده از داده‌های آرشیوی انجام شده‌اند ۲۵ درصد، و روش تحقیق‌های پیمایشی ۷۵ درصد از میزان کل مقالات را به خود اختصاص داده‌اند.

جدول ۸- روش تحقیق‌های به کار رفته در مقالات

روش تحقیق	تعداد مقاله	درصد
آرشیوی	۳۴	۲۵
پیمایشی	۱۰۲	۷۵
جمع	۱۳۶	۱۰۰

۹. وضعیت مقالات از نظر تعداد منابع فارسی و انگلیسی مورد استفاده در بازه زمانی مورد نظر

چگونه است؟

داده‌های جدول شماره (۹) نشان می‌دهد که در مجموع ۶۷۱۹ منبع در ۱۳۶ مقاله این نشریه استفاده شده که حدود ۳۰ درصد منابع به زبان فارسی و حدود ۷۰ درصد منابع به زبان انگلیسی بوده است.

جدول ۹- تعداد منابع مورد استفاده در مقالات

منابع	تعداد	درصد
فارسی	۲۰۱۹	۳۰/۰۵
لاتین	۴۷۰۰	۶۹/۹۵
جمع	۶۷۱۹	۱۰۰

۱۰. پرتکرارترین واژگان در عناوین و کلیدواژه‌های مقالات مورد بررسی کدامند؟

در راستای پاسخ به این پرسش، عناوین و کلیدواژه‌های مطرح شده از سوی نویسندگان به تعداد ۲۸۱۷ واژه، مورد بررسی قرار گرفت و با استفاده از نرم‌افزار Nvivo نمودار شماره (۱) طراحی شد.

نمودار ۱- ابروازگان مستخرج از کلمات پر تکرار در عناوین و کلیدواژه‌های مقالات

با توجه به نمودار فوق می‌توان بیان کرد که کلمات «حسابداری»، «اجتماعی»، «اخلاقی»، «رفتاری»، «حرفه»، «پاسخگویی» و «عملکرد» بیشترین تکرار را داشته‌اند که تمامی این کلمات مرتبط با زمینه تخصصی این نشریه هستند.

۷. نتیجه‌گیری

در این پژوهش تلاش شد جهت‌گیری‌های «دوفصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری» از حیث تعداد مقالات منتشر شده، جنسیت نویسندگان، سطح علمی آنان، میزان مشارکت نویسندگان و گرایش‌های موضوعی مقاله‌های منتشرشده مشخص شود.

تحلیل تعداد مقالات منتشرشده نشان می‌دهد که کمترین تعداد مقاله چاپ شده در هر شماره، ۷ عنوان می‌باشد که این موضوع بیانگر این است که نشریه مورد بررسی، مقررات وزارت علوم (حداقل ۶ مقاله در هر شماره) را رعایت نموده است. این نتیجه حاکی از آن است که وضعیت دوفصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری از نظر تعداد مقالات منتشرشده در هر شماره مطلوب است. تحلیل روند تعداد مقالات چاپ شده در سال‌های اخیر گویای سیاست مجله در مورد تعداد مقالات (سالانه ۲۴ عنوان) منتشرشده است.

بررسی توزیع فراوانی جنسیت نگارندگان مقالات نشان می‌دهد که از مجموع ۳۸۴ نویسنده مقالات، حدود ۷۶ درصد (۲۹۳ مورد) را مردان و حدود ۲۴ درصد (۹۱ مورد) را زنان تشکیل می‌دهند. این ارقام گویای نقش بیش از سه برابری مردان نسبت به زنان در تولید مقالات این نشریه است. پایین بودن میزان مشارکت زنان فقط مختص این پژوهش نیست، بلکه سلیمانی امیری و همکاران (۱۳۹۹) نیز میزان حضور زنان را در تولید مقاله‌های حسابداری در مقایسه با مردان ۲۶ درصد گزارش کرده‌اند که نتایج آن بسیار به نتایج تحقیق حاضر نزدیک است.

بررسی توزیع فراوانی رتبه علمی نویسندگان مقالات بیانگر آن است که دانشیاران با سهم حدود ۲۸ درصدی در جایگاه نخست و پس از آن، استادیاران و دانشجویان دکتری قرار دارند. این نتیجه احتمالاً به دلیل مسائل مربوط به ترفیع پایه اساتید به خصوص استادیاران و دانشیاران و همکاری دانشجویان دکتری در این زمینه است و البته بخشی از اختلاف نقش آفرینی گروه‌های مورد بررسی در تولید مقالات، قابل انتساب به افزایش تخصص گروه‌های مذکور در رابطه با مهارت‌های مقاله‌نویسی و بررسی موضوعات تخصصی است.

وابستگی سازمانی تولیدکنندگان مقالات چاپ شده نشان می‌دهد که دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات بیشترین نقش را در نگارش مقالات ایفا نموده است. پس از آن دانشگاه تهران و دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج قرار دارند. به‌طور کلی نتایج به‌دست آمده حاکی از آن است که اکثریت نویسندگان مقالات این نشریه، وابسته به مراکز علمی معتبر کشور می‌باشند.

بررسی میزان انتشارات پژوهشگران این مجله نشان داد که در بین نویسندگان، آقایان بهمن بنی‌مهد از دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج و رمضانعلی رؤیایی از دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات با ۶ اثر (حدود ۱/۵۶ درصد)، پرتولیدترین نویسندگان مقالات این مجله بوده‌اند.

تحلیل موضوعی مقالات منتشر شده در نشریه حکایت از آن دارد که حوزه حسابداری رفتاری به تنهایی حدود ۴۵ درصد از موضوعات مقالات را به خود اختصاص داده است. پژوهش‌های مرتبط با مباحث اخلاق در حسابداری و حسابرسی، حسابداری توسعه پایدار و حسابداری و حسابرسی اسلامی در رتبه‌های بعدی قرار دارند. این نتیجه نشان می‌دهد که پژوهش‌های حسابداری رفتاری پرتعدادترین حوزه پژوهشی در دوفصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری دانشگاه خوارزمی است. همچنین، نتایج به‌دست آمده از این تحلیل‌ها، نشان از پایداری نشریه به حوزه‌های تخصصی تعریف شده خود دارد، به‌طوری‌که تمامی مقالات چاپ‌شده از لحاظ موضوعی در حوزه‌های تعریف‌شده برای نشریه قرار می‌گیرند.

بررسی میزان مشارکت علمی نویسندگان در نگارش مقالات نشان می‌دهد که مقالات سه نویسنده‌ای با سهم حدود ۴۱ درصد در تولید مقالات، بیشترین نقش را از لحاظ تعداد نویسندگان ایفا می‌کنند. پس از آن مقالات دو نویسنده‌ای حضور دارند (حدود ۳۴ درصد) و مقالات تک نویسنده‌ای کمترین فراوانی (حدود ۳ درصد) را به خود اختصاص داده‌اند. به‌طور کلی حدود ۹۷ درصد از مقالات حاصل یک کار گروهی است که این نتیجه با فضای حاکم در سایر مجلات حسابداری داخلی و خارجی از جمله نتایج پژوهش لوزادیس و همکاران (۲۰۱۰)، وقفی و همکاران (۱۳۹۹) و نوبخت (۱۳۹۹) هم‌خوانی دارد.

بررسی مقالات از حیث روش پژوهش به کار گرفته شده بیانگر آن است که روش پیمایشی پرکاربردترین روش پژوهش در مقالات چاپ شده در نشریه است. یافته‌ها نشان می‌دهد که روش تحقیق ۷۵ درصد مقالات پیمایشی و روش تحقیق ۲۵ درصد دیگر از مقالات آرشیوی است. تحلیل دلایل استقبال پژوهشگران داخلی از روش تحقیق پیمایشی در موضوعات حوزه این نشریه، پژوهش جداگانه‌ای را می‌طلبد، هرچند که نیاز به پرسشنامه و مصاحبه در گردآوری داده‌های پژوهش‌های حوزه اخلاق و رفتار را می‌توان دلیل اصلی این مورد برشمرد.

بررسی وضعیت مقالات از نظر تعداد منابع فارسی و انگلیسی مورد استفاده در مقالات نشان داد که حدود ۳۰ درصد منابع استفاده شده به زبان فارسی و حدود ۷۰ درصد منابع استفاده شده به زبان انگلیسی بوده است، از این رو می‌توان نتیجه‌گیری کرد که در مقاله‌های این مجله به طور عمده از منابع انگلیسی استفاده شده است. نونهال‌نهر و کاظمی نوجه‌ده (۱۳۹۸) نیز در تحلیل محتوای مقالات فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی دانشگاه تهران دریافته‌اند که ۲۵/۷۸ درصد منابع استفاده شده به زبان فارسی و ۷۴/۲۲ درصد منابع به زبان انگلیسی بوده‌اند، لذا، نتایج این تحقیق با نتایج پژوهش حاضر بسیار نزدیک و همسو می‌باشند.

بررسی کلیدواژگان و عناوین مقالات نشان داد که در مقالات مورد بررسی طی بازه زمانی مذکور، کلمات «حسابداری»، «اجتماعی»، «اخلاقی»، «رفتار»، «حرفه»، «پاسخگویی» و «عملکرد» بیشترین تکرار را داشته‌اند و این امر نشان می‌دهد که اکثر مقالات منتشرشده در نشریه حسابداری ارزشی و رفتاری همسو و در راستای محورهای تخصصی موضوعات این نشریه بوده‌اند. در انتها لازم است تا در خصوص محدودیت‌های پژوهش نیز توضیحات مختصری ارائه دهیم. مهم‌ترین محدودیتی که می‌توان از آن یاد کرد، در باب طبقه‌بندی موضوعی مقالات و نیز از نظر نوع روش تحقیق می‌باشد. البته این محدودیت جزء لاینفک پژوهش‌های تحلیل محتواست، چراکه طبقه‌بندی تحقیقات، برگرفته از قضاوت و ذهنیت شخصی محققان است.

منابع

- اسدی، مریم؛ جولایی، سمیه؛ ثقفی، سامان؛ بذرافشان، اعظم (۱۳۹۲). همکاری‌های علمی و شبکه‌های هم‌تألیفی در تولیدات علمی دانشگاه صنعتی شریف در طول سال‌های ۲۰۰۵ تا ۲۰۱۰. *مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات*، سال ۲۴، شماره ۹۳، ص ۱۶۶-۱۸۶.
- بیگ‌پناه، بهزاد؛ اثنی‌عشری، حمیده؛ هشی، عباس؛ اسدی، غلامحسین (۱۴۰۱). پاسخگویی مؤسسه‌های حسابرسی: رویکرد تحلیل محتوا. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، سال ۲۹، شماره ۲، ص ۲۱۳-۲۴۱.
- حمدی‌پور، افشین و سعادت‌راد، افسانه (۱۳۹۷). *مطالعه علم‌سنجی تولیدات علمی حوزه کارآفرینی و ترسیم ساختار علمی آن در پایگاه web of science طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۷*. در: تبریز: دومین کنفرانس بین‌المللی مدیریت و کسب و کار، ص ۱-۲۰.
- خادمی‌گراشی، مهدی؛ اسحاقی، سید محمدصادق؛ خسروی، محمدابراهیم (۱۳۹۲). تحلیل محتوا و استنادی مقاله‌های علمی- پژوهشی بازاریابی در ایران. *چشم‌انداز مدیریت بازرگانی*، سال ۱۲، شماره ۱۷، ص ۱۵۱-۱۶۶.
- خانگی ورنانخواستی، وحید؛ طیبی ابوالحسنی، سید امیرحسین؛ اسدی خانقاه، شیرین (۱۳۹۸). تحلیل محتوای مقالات فصلنامه مطالعات مدیریت (بهبود و تحول) طی دوره ۷ ساله ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۶. *مطالعات مدیریت (بهبود و تحول)*، سال ۲۸، شماره ۹۳، ص ۱۲۹-۱۶۰.
- ربانی خوراسگانی، علی؛ قاسمی، وحید؛ ربانی، رسول؛ ادیبی سده، مهدی؛ افقی، نادر (۱۳۹۰). تحلیل جامعه‌شناختی شیوه‌های تولید علم: تأملی در رویکردهای نوین. *تحقیقات فرهنگی*، سال ۴، شماره ۴، ص ۱۱۷-۱۵۸.
- رهنمای رودپشتی، فریدون؛ بنی‌طالبی دهکردی، بهاره؛ کاویان، مریم (۱۳۹۱). تحلیل محتوای نشریات دارای رتبه علمی- پژوهشی رشته حسابداری در ایران. *حسابداری مدیریت*، سال ۵، شماره ۱۵، ص ۱۲۱-۱۴۳.
- رهنمای رودپشتی، فریدون؛ وکیلی‌فرد، حمیدرضا؛ بنی‌طالبی دهکردی، بهاره؛ کاویان، مریم (۱۳۹۳). تحلیل محتوای نشریات علوم مالی دارای رتبه علمی- پژوهشی ایران و مقایسه با نشریه finance آمریکا. *دانش مالی تحلیل اوراق بهادار*، سال ۷، شماره ۲۱، ص ۷۱-۸۶.
- زندلی‌روان، نرگس؛ داورپناه، محمدرضا؛ فتاحی، رحمت‌الله (۱۳۹۶). نقشه تولید علم ایران براساس مقاله‌های نمایه‌شده در SCIE. *پژوهش‌های نظری و کاربردی در علم اطلاعات و دانش‌شناسی*، سال ۷، شماره ۱، ص ۵-۲۶.
- ساعی، محمدجواد؛ لاری دشت بیاض، محمود؛ فاتح‌گوش، حسین (۱۳۹۴). بررسی و تحلیل محتوای تحقیقات علمی- پژوهشی حسابرسی در دو دهه اخیر. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، سال ۲۲، شماره ۲، ص ۲۰۳-۲۲۰.
- سلک، محسن؛ بزگی، اشرف‌السادات (۱۳۸۹). تحلیل محتوای مقالات منتشرشده در دو نشریه فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی و فصلنامه کتاب در سال‌های ۱۳۸۵-۱۳۸۶. *دانش‌شناسی*، سال ۳، شماره ۱۰، ص ۲۵-۴۰.
- سلیمانی امیری، غلامرضا؛ ایزدپور، مصطفی؛ گرامی‌راد، فاطمه (۱۳۹۹). تحلیل محتوای نشریه علمی- پژوهشی پژوهش‌های تجربی حسابداری طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷. *پژوهش‌ها تجربی حسابداری*، سال ۹، شماره ۳۵، ص ۱۳۹-۱۵۸.
- عرفان‌منش، محمدامین؛ مروتی اردکانی، مرضیه (۱۳۹۵). مطالعه علم‌سنجی و تحلیل شبکه‌های همکاری علمی در فصلنامه مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی. *مطالعات میان‌رشته‌ای در علوم انسانی*، سال ۹، شماره ۴، ص ۵۵-۷۷.
- قاضی میرسعید، سیدجواد؛ کلبادی‌نژاد، کمیل؛ ممتازان، محبوبه؛ محمدی، مسعود (۱۳۹۴). تحلیل محتوایی و استنادی

- مقالات فصلنامه علمی پژوهشی پی‌اورد سلامت. *اطلاع‌رسانی پزشکی نوین*، سال ۱، شماره ۲، ص ۳۲-۴۲.
- قائدی، محمدرضا؛ گلشنی، علیرضا (۱۳۹۵). روش تحلیل محتوا، از کمی‌گرایی تا کیفی‌گرایی. *روش‌ها و مدل‌های روان‌شناختی*، سال ۷، شماره ۲۳، ص ۵۷-۸۲.
- گرامی‌راد، فاطمه؛ محمدی، مهدی؛ سرلک، نرگس (۱۳۹۳). تحلیل محتوای مقاله‌های مجلات علمی- پژوهشی حسابداری و مالی منتشره بین سال‌های ۱۳۸۷-۱۳۹۲. *حسابداری مدیریت*، سال ۷، شماره ۲۳، ص ۱۰۵-۱۲۲.
- محمدی، مهدی؛ حسن‌خانی، معصومه؛ امید، معصومه (۱۳۹۶). تحلیل محتوای مقاله‌های دوفصلنامه تربیت اسلامی در سال‌های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۴. *تربیت اسلامی*، سال ۱۲، شماره ۲۴، ص ۱۵۱-۱۶۷.
- محمدی، مهدی؛ متقی‌دادگر، امیر؛ مطهرنیا، ایمان (۱۳۹۴). تحلیل محتوای مقالات فصلنامه پژوهش‌های فلسفی- کلامی در سال‌های ۱۳۷۸ تا ۱۳۹۱. *پژوهش‌های فلسفی- کلامی*، سال ۱۶، شماره ۶۴، ص ۱۴۹-۱۷۱.
- نمازی، محمد؛ رجب‌دردی، حسین (۱۳۹۷). اخلاق حرفه‌ای حسابرسی در ایران: تحلیل محتوا. *مطالعات تجربی حسابداری مالی*، سال ۱۵، شماره ۵۹، ص ۱-۳۴.
- نوبخت، مریم؛ نوبخت، یونس (۱۴۰۰). بررسی جریان دانشی و محتوایی مقالات مجله دانش حسابداری از ابتدای انتشار تا پایان سال ۱۳۹۸. *بازیابی دانش و نظام‌های معنایی*، سال ۸، شماره ۲۶، ص ۷۷-۵۳.
- نوبخت، یونس (۱۳۹۹). مطالعه علم‌سنجی تولیدات علمی فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی. *پژوهش حسابداری و حسابرسی*، سال ۱۰، شماره ۱، ص ۱۱۴-۱۳۳.
- نوبخت، یونس (۱۴۰۰). تحلیل محتوای مقالات علمی حوزه موضوعی مالیات در ایران. *علم‌سنجی کاسپین*، سال ۸، شماره ۱، ص ۵۸-۶۹.
- نوروززاده، رضا؛ رضایی، ندا (۱۳۸۸). توسعه علمی در جمهوری اسلامی ایران: ابعاد، موانع و راهکارها، چالش‌های تولید علم. تهران: مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام.
- نونال‌نهر، علی‌اکبر؛ کاظمی نوجه‌ده، معصومه (۱۳۹۸). تحلیل محتوای مقالات فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، سال ۲۶، شماره ۱، ص ۱۲۳-۱۵۰.
- وقفی، سید حسام؛ کامران‌راد، صدیقه؛ نظری، طاهره؛ جلاج‌نیا، الهه (۱۳۹۹). تحلیل محتوای مقالات دوفصلنامه حسابداری دولتی از ابتدای انتشار تا پایان سال ۱۳۹۸. *حسابداری دولتی*، سال ۷، شماره ۱۳، ص ۹۷-۱۱۶.
- Barrick, J.A., Mecham, N., Summers, S.L. & Wood, D.A. (2017). *Ranking Accounting Journals by Topical Area and Methodology*. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2848560> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2848560>
- Guffey, D.M. & Harp, N.L. (2017). The Journal of Management Accounting Research: A Content and Citation Analysis of the First 25 Years. *Journal of Management Accounting Research*, 29(3), p.93-110.
- Lu, J. & Nepal, S.K. (2009). Sustainable tourism research: An analysis of papers published in the Journal of Sustainable Tourism. *Journal of sustainable Tourism*, 17(1), p. 5-16.
- Luzadis, V.A., Castello, L., Choi, J., Greenfield, E., Kim, S., Munsell, J. & et al. (2010). The science of ecological economics: A content analysis of Ecological Economics 1989–2004. *Annals of the New York Academy of Science*, 1185(1), p.1-10.
- Namazi, M. & Taak, F. (2022). Accounting analysis of the Achaemenes archives: a summative content analysis. *Accounting History Review*, 32(2), p.145-171.
- Ni, C. & Sugimoto, C.R. (2017). Examining the evolution of the field of public administration through

a bibliometric analysis of public administration review. *Public Administration Review*, 77(4), p.496-509.

Shields, M.D. (1997). Research in management accounting by North Americans in the 1990s. *Journal of Management Accounting Research*, 9, p. 3-61.